

«Қазақстанның ЭКОЛОГИЯСЫ»

СӨЖ

Орындады: Жомартова

Аяжан, 19ШП

Панин Михаил Семенович - Семей мемлекеттік педагогикалық институтының экология, химия және география пәндер кафедрасының меңгерушісі, биология ғылымдарының докторы, Халықаралық педагогикалық білім беру академиясының Экологиялық орталығының директоры.

Панин М.С. - 8 халықаралық және республикалық академияның академигі, ҚР Жоғары мектебінің еңбек сіңірген қайраткері, Семей қаласының құрметті азаматы.

Қазақстан Республикасы әлемдегі ең үлкен он елдің бірі, күрделі табиғи-климаттық жағдайлармен ерекшеленеді. Аймақ өте алыс және әлемнің мұхитына қол жеткізе алмайды, негізінен шөл және жартылай шөлді ландшафттармен ұсынылған. Республиканың климаты күрт континентальды, құрғақ. Гидрографиялық желі қатты сирек кездеседі, су ағынының көлемі тұрақсыз. Қазақстан көптеген минералдардың қоймасы болып табылады. Елде 300-ден астам түрі өндіріледі.

Қазіргі уақытта адамзат қоршаған ортаны тез нашарлауы мәселесіне және өсіп келе жатқан ауқымда табиғи ресурстарды сарқылуын тұр. Экологиялық проблемалар Қазақстаннан да өтпеді. Қазақстанның экожүйесі Республикасының ең құрғақ аймағына тиесілі ретінде, нәзік және оңай осал болып табылады.

көптеген экологиялық апаттардың жүрегінде ауқымды экологиялық басқару технологияларын, тиімді мемлекеттік бақылау және ауыр салақтығына пайдалануға және табиғи ресурстарды қорғау болмауына пайдалануды ұзартылды. Барлық осы аймақтарда бірқатар климаттың өзгеруі, ауыз су тапшылығы бар екенін іс жүзінде әкелді, өсім судың ластану деңгейі, топырақ, ауа, және олардың теріс әсерін көптеген өсімдіктер мен жануарлар түрлерінің жойылып жетекші, бар. Жасалған кейбір аймақтарда қолайсыз экологиялық ахуал (Арал және Каспий теңіздері, Іле-Балқаш аймағы, Орталық және Шығыс Қазақстан).

**Мақсат
оқыту
пәндер**

Қазақстандық экожүйелердің ерекшеліктерін зерттеу, аймақтық және жергілікті экологиялық проблемалардың пайда болуына антропогендік әсердің теріс әсерін қарау

**Оқу пәнінің
міндеттері**

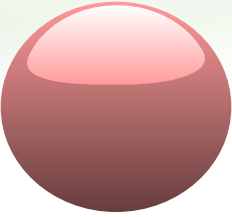

БІЛІМ - атмосфераның экологиясының, гидросфераның, топырақ жамылғысының, флора мен фаунаның ерекшеліктері, Қазақстан Республикасындағы радиоэкологиялық жағдай, оның ішінде Шығыс Қазақстан облысы;
САҚТАНУ: Республикада антропогендік қызметтің экологиялық салдарын бағалау, экологиялық бұзылулардың алдын алу және жою жолдарын табу.

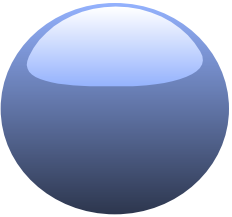

ДЕКЕТТІ МАЗМҰНЫ МАЗМҰНЫ

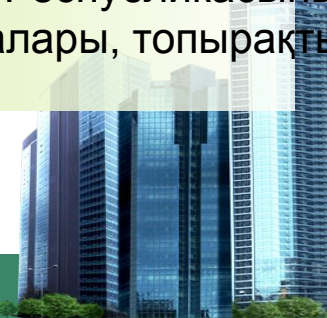
Қазақстан Республикасында табиғи-климаттық жағдайлар және экожүйелердің алуан түрлілігі. Қазақстанның экологиясын зерттеудің мақсаты, міндеттері, мәселелері. Қазақстан Республикасында күрделі экологиялық жағдайды тудыратын факторлар. Қазақстан Республикасының жаһандық, субөңірлік, жергілікті проблемалары, олардың сипаттамалары және ықтимал шешімдері.

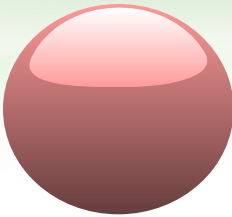

Атмосфераның экологиясы. Қазақстан Республикасының атмосфералық ауа жай-күйі. Атмосфералық ауаның ластануының көздері (стационарлық және жылжымалы), олардың сипаттамалары. Атмосфераға ластаушы заттардың жалпы шығарындыларына салалардың үлесі. Қазақстан Республикасының ауаны ластану аймақтарына бөлуі. Атмосфералық ластанудың күрделі индексі

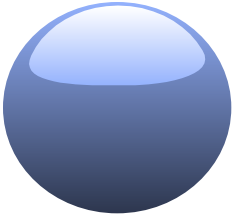

Қазақстанда топырақ экологиясы. Топырақтың тұжырымдамасы, топырақтың функциясы. Қазақстан Республикасының жер қорын мақсатты және табиғи-агроөнеркәсіптік аймақтар бойынша санаттарға бөлу. Қазақстан Республикасының экологиялық проблемаларының жалпы сипаттамалары. Қазақстан Республикасында топырақтың антропогендік бұзылуы. Қазақстан Республикасының топырақ жамылғысының ластануы. Тозуы мен шөлдену проблемалары, топырақты дегумациялау, эрозия-дефляция процестері

Гидросфераның экологиясы. Қазақстан Республикасының гидросферасының жалпы сипаттамалары, олардың қорлары және пайдалану. Қазақстан Республикасының су ресурстарының экологиялық проблемалары. Қазақстанның өзен суларының экологиясы, олардың сапасы. Қазақстанның жер асты суларының экологиясы Каспий, Арал және Балхаш бассейндерінің экожүйелерінің деградациясы.

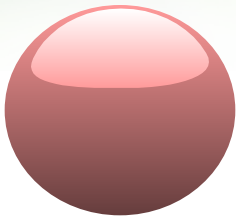

Зымыран компоненттерінің және сынақ диапазонының қоршаған ортаға әсері. Ракеталық компоненттердің қоршаған ортаға әсері: әлемнің зымыран-ғарыштық сынау алаңдары, зымырандардың құлау аудандары, ластанған жерлердің аудандары. Ғарыш айлақтары мен полигондардың қоршаған ортаға әсері.

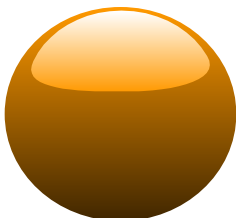

Қазақстандағы радиоэкологиялық жағдайы. Радиациялық ластану: тұжырымдама, негізгі факторлар (көздер). Радиоактивті ластанудың табиғи көздері, олардың сипаттамалары. Радиоактивті ластанудың техногендік көздері, олардың сипаттамалары. Қазақстандағы радиологиялық жағдайды жақсарту жөніндегі шаралар.

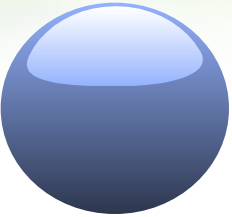

Өндіріс және тұтыну қалдықтары, оларды шешу жолдары мен проблемалары. Өндіріс және тұтыну қалдықтары: тұжырымдама, жалпы сипаттамасы, құрылымы, жіктелуі, пайда болудың негізгі себептері. Қалдықтардың негізгі түрлерінің сипаттамасы. Радиоактивті қалдықтар: білім беру көздері, сипаттамасы, жіктелуі, ҚР-дағы орналасуы. Өндіріс және тұтыну қалдықтарымен проблемаларды шешу жолдары.

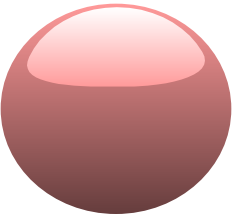

Биологиялық әртүрлілік және оның проблемалары. Биоалуантүрлілік: тұжырымдама, оның бағалау критерилері, оны сақтау және орнықты пайдалану проблемасы. Орман ресурстары ең маңызды өсімдік ресурстарының бірі ретінде Қазақстан Республикасының жануарлар дүниесін қорғау проблемалары: қазіргі жағдай және үрдістер. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар: биоалуантүрлілікті сақтау ерекшеліктері, маңызы.

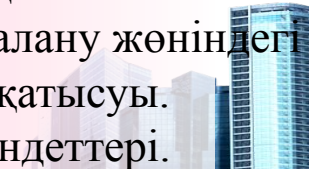

Экологиялық жағдай және қоғамдық денсаулық. Халықтың денсаулығы (медициналық, әлеуметтік-экономикалық, экологиялық жағдай) және оның өзгертін мекендейтін орны. Қоршаған ортаның ластану көрсеткіштері мен халық денсаулығының нашарлауының өзара байланысы. Атмосфералық ауаның ластануының қоғамдық денсаулыққа әсері. Сумен қамтамасыз етудің сапасы мен деңгейінің халықтың денсаулығына әсері. Шөлденудің қоғамдық денсаулыққа әсері. Радиоактивті ластану көздерінің қоғамдық денсаулыққа әсері. Қоршаған ортаның ластану қаупін азайту және бақылау бойынша басымдық шаралар.

Қоршаған ортаны қорғауды мемлекеттік басқару жүйесі. Мемлекеттік саясат және қоршаған ортаны қорғау саласындағы басымдықтар. Атқарушы органдар қоршаған ортаны басқару, олардың міндеттері, функциялары және құқықтарын басқаруға қатысады. Қоршаған ортаны қорғау және табиғатты ұтымды пайдалану саласындағы мемлекеттік саясаттың мақсаттары. Қоршаған орта сапасын тұрақтандыру саясатының негізгі бағыттары. Қазақстан Республикасының Ұлттық стратегиясының негізгі бағыттары және биоалуантүрлілікті сақтау және теңгерімді пайдалану жөніндегі іс-шаралар жоспары. ҚР халықаралық экологиялық процестерге қатысуы. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы басымдықтар, олардың міндеттері.

**Назар
аударғаныңызға
рақмет!**

L/O/G/O